

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Πρόγραμμα επικαιροποίησης γνώσεων αποφοίτων ΑΕΙ

“ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ”

8^Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η οικονομική θεώρηση της συνεταιριστικής επιχείρησης

Συγγραφική Ομάδα:

Δρ. Παναγιώτης Λιαργκόβας, Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Δρ. Νικόλαος Αποστολόπουλος, Μεταδιδακτορικός ερευνητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Συνεταιρισμοί

- ❑ Στο συνέδριο της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης, που πραγματοποιήθηκε στο Μάντσεστερ, το 1995, ορίστηκε ότι *«συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη ένωση προσώπων που συγκροτείται για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεών τους διαμέσου μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης»*.
- ❑ Ο Τζωρτζάκης (1973) που θεωρείται σήμερα ο θεωρητικός του ελληνικού συνεργατισμού όρισε τον συνεταιρισμό ότι *«είναι όργανο αυτοβοήθειας ασθενών οικονομικά προσώπων δημιουργημένος με την ένωση μικρών κατά μέρος δυνάμεων σε ,μια μεγάλη ομοειδή δύναμη, που τίθεται στη διάθεση του καθενός για την καλύτερη άσκηση της επαγγελματικής και της οικιακής του οικονομίας»*

Κοινωνικές επιχειρήσεις βάσει της συνεταιριστικής μορφής στην Ευρώπη

- Δεν υπάρχει ένας ενιαίος τρόπος με τον οποίο να έχουν ρυθμιστεί οι νομικές μορφές των κοινωνικών επιχειρήσεων στις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Κάθε χώρα διαθέτει το δικό της νομικό και εφαρμοστικό πλαίσιο. Άλλες έχουν ειδικό νομοθετικό και εφαρμοστικό πλαίσιο για τις κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις και άλλες εφαρμόζουν ευρύτερα πλαίσια συνολικά για τις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, επιχειρήσεις. Όλες, όμως, συμφωνούν και αναγνωρίζουν το μεγάλο φάσμα δραστηριοτήτων με το οποίο οι επιχειρήσεις έχουν δικαίωμα να ασχοληθούν. Η δυναμική που έχει λάβει η δράση αυτών των κοινωνικών επιχειρήσεων υποχρεώνει τις χώρες να προχωρούν σε νομοθετικές πρωτοβουλίες για να ρυθμίζουν τη νομική μορφή και τη δραστηριότητά τους.
- Το 2003 έχουμε την έκδοση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμός 1435/2003 που θέλησε να θεσπίσει ένα ενιαίο νομικό καθεστώς για τις ευρωπαϊκές συνεταιριστικές εταιρείες. Με τον κανονισμό αυτόν μπορούν να ιδρύσουν συνεταιριστικές επιχειρήσεις πρόσωπα ή νομικές οντότητες που διαμένουν ή κατοικούν σε διάφορα κράτη μέλη με ελάχιστο κεφάλαιο 30.000 ευρώ, ασκώντας δραστηριότητες στο σύνολο της εσωτερικής αγοράς και επιπλέον μπορούν να συγχωνεύονται συνεταιρισμοί περισσότερων της μιας χώρας στη μορφή της ευρωπαϊκής συνεταιριστικής εταιρείας. Επίσης, σημαντική είναι και η οδηγία 2003/72/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2003, για τη συμπλήρωση του κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συνεταιρισμού όσον αφορά τον πόλο των εργαζομένων.

Μοντέλα συνεταιρισμών στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα οι συνεταιρισμοί μπορούν να υιοθετήσουν οποιοδήποτε είδος νομικής μορφής αρκεί αυτή να είναι προσαρμοσμένη στα χαρακτηριστικά που διέπουν τους συνεταιρισμούς. Υπάρχουν πάρα πολλά είδη συνεταιρισμών. Τα κυριότερα όμως είναι:

- ❑ Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί οι οποίοι διέπονται από τους νόμους 2810/2000 και 4015/2011
- ❑ Οι αστικοί συνεταιρισμοί οι οποίοι διέπονται από τον νόμο 1667/1986
- ❑ Οι συνεταιριστικές τράπεζες που διέπονται από τον νόμο 2076/1992
- ❑ Οι οικοδομικοί συνεταιρισμοί που διέπονται από το Π.Δ. 93/1987
- ❑ Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις που δημιουργήθηκαν με τον νόμο 4019/2011 και που ανάλογα με τον ειδικότερο σκοπό τους διακρίθηκαν από τον προαναφερόμενο νόμο στις: Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης, Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Κοινωνικής Φροντίδας, Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού.

Αγροτικοί συνεταιρισμοί

- Σύσταση αγροτικού συνεταιρισμού
- Περιεχόμενο καταστατικού
- Δικαιώματα και υποχρεώσεις μελών
- Συνεταιριστική μερίδα
- Όργανα διοίκησης
- Κρατική εποπτεία-διαχειριστικός και οικονομικός έλεγχος

Αστικοί συνεταιρισμοί

- Μορφές με βάση το αντικείμενο δράσης τους
- Νομικές μορφές
- Καταστατικό
- Όργανα διοίκησης
- Συνεταιριστικές μερίδες-κεφάλαιο

Επιχειρησιακός και οικονομικός προγραμματισμός

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις πρέπει σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον να διαμορφώσουν ένα πλαίσιο εύρυθμης εσωτερικής λειτουργίας το οποίο με τη σειρά του θα έχει αντίκτυπο στο εξωτερικό περιβάλλον.

Ως εκ τούτου, σημαντικό συστατικό στοιχείο στην οικονομική λειτουργία, τη διαμόρφωση στρατηγικής και στις ελεγκτικές διαδικασίες των κοινωνικών επιχειρήσεων όπως και των υπόλοιπων μορφών επιχειρήσεων διαμορφώνουν δύο εργαλεία:

- Το επιχειρηματικό σχέδιο
- Ο προϋπολογισμός

Η συμβολή του οικονομικού και επιχειρησιακού προγραμματισμού στις κοινωνικές επιχειρήσεις

- Προσδιορίζει ταχύτερα πιθανούς κινδύνους και επιχειρηματικές ευκαιρίες ώστε είτε να τους αποφύγει στην πρώτη περίπτωση είτε να τις εκμεταλλευτεί στη δεύτερη περίπτωση.
- Προσδιορίζει ταχύτερα εξωτερικές δυνατότητες και εσωτερικές αδυναμίες των κοινωνικών επιχειρήσεων και των συνεταιρισμών.
- Διαμορφώνει επενδυτικές προτεραιότητες και υλοποιεί πιθανές εναλλακτικές στρατηγικές όπως αυτές διαμορφώνονται μέσα στην κοινωνική οικονομία.
- Διαμορφώνει και υλοποιεί ένα πλαίσιο επαναπροσδιορισμού των εναλλακτικών στρατηγικών και κατευθύνει την κοινωνική επιχείρηση προς την κατεύθυνση της αποδοτικότερης και αποτελεσματικότερης στρατηγικής.
- Συμβάλλει στην αποδοτικότερη λειτουργία της κοινωνικής επιχείρησης.
- Συνεισφέρει στην ταχύτερη λήψη αποφάσεων από τα όργανα της κοινωνικής επιχείρησης.